

Τίτλος: ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗ, οικογένεια

Κωδ.αναγν: αρ. συμπ. 311

Ημερ. παραγ: 1828-1939

Μέγεθος: 3 φάκελοι

Πλαίσιο παραγωγής

Παραγωγός (-οί):

Βιογραφικό σημείωμα:

Η οικογένεια Πετροπουλάκη ήταν από τις ισχυρότερες και παλαιότερες οικογένειες της Μάνης με μέλη στρατιωτικούς και πολιτικούς που ανέπτυξαν πλούσια δράση στους εθνικούς αγώνες (Επανάσταση 1821, Κρητικές επαναστάσεις, Μακεδονικός Αγώνας, Βαλκανικοί πόλεμοι, Μικρασιατική εκστρατεία). Το αρχείο περιέχει υλικό κυρίως για τα παρακάτω πρόσωπα:

- **Δημήτριος Πετροπουλάκης** (Ράχη, ca 1800 - Αθήνα, 1870). Πήρε μέρος στην Επανάσταση του 1821. Μετά την Επανάσταση πολιτεύτηκε στη Μάνη και έλαβε ενεργό μέρος στην Κρητική επανάσταση του 1866-1869, κατά τη διάρκεια της οποίας πραγματοποίησε δύο εκστρατείες.
- **Λεωνίδας Πετροπουλάκης** (Ράχη, 1829 - Αθήνα, 1887). Γιος του Δημητρίου ακολούθησε τον πατέρα του στην Κρήτη 1866. Υπήρξε στρατιωτικός και βουλευτής. Το 1886 ήταν συνταγματάρχης, αρχηγός του κέντρου του στρατού Θεσσαλίας και έπαιξε καθοριστικό ρόλο στις μάχες του Γκριτζόβαλη και της Μελούνας.
- **Ιωάννης Παναγιώτου Πετροπουλάκης** (Ράχη, 1886 - Αθήνα, ca.1950). Αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού και φανατικός βασιλόφρων, υπέστη διώξεις από το βενιζελικό καθεστώς. Συμμετείχε στην επαναστατική επιτροπή του 1922 και έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην προσχώρηση του στόλου στην Επανάσταση. Ωστόσο διαφώνησε για την στάση της επιτροπής απέναντι στον βασιλιά, με αποτέλεσμα τον παραγκωνισμό και την αντικατάστασή του από τον Δημήτριο Φωκά στις 12 Σεπτεμβρίου 1922. Μετά από αυτό παραφρόνησε και εισήχθη σε ψυχιατρείο. Αποστρατεύτηκε με το βαθμό του πλοιάρχου. Τιμήθηκε το 1923 με το Χρυσό Σταυρό των Ιπποτών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος.
- **Στυλιανός Παναγιώτου Πετροπουλάκης** (Ράχη, 1895 - Αθήνα, 1949). Τον αφορά το μεγαλύτερο μέρος του αρχείου. Εισήχθη στη Σχολή Ευελπίδων από όπου αποφοίτησε το 1916 ως ανθυπολοχαγός Πυροβολικού. Πήρε μέρος στην επιστράτευση του 1915 και μετά την επάνοδό του στη Σχολή στασίασε με άλλους ευέλπιδες, με αιτία την κατάργηση της αρχαιότητας. Το Νοέμβριο του 1918 υπέστη απόπειρα δολοφονίας από βενιζελικά στοιχεία. Την περίοδο 1921 - 1922 ήταν υπεύθυνος για τον οπλισμό και τα πυρομαχικά του Πυροβολικού της Στρατιάς Μ.Ασίας. Μετά τις εκλογές του 1933 ήταν υπασπιστής του υπουργού Στρατιωτικών και συνέβαλε στην καταστολή του κινήματος του Πλαστήρα τον Μάρτιο του 1935. Τον Ιούλιο του 1937 ήταν αντισυνταγματάρχης, υποδιοικητής στο 3ο Σύνταγμα Ορειβατικού Πυροβολικού, και συνέβαλε στην μεταστάθμευση του Συντάγματος από την Πάτρα στην Κόρινθο. Παράλληλα τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου έγινε διοικητής του. Σύζυγός του ήταν η Μαρία Αναστασοπούλου, ανηψιά του πρωθυπουργού Παναγή Τσαλδάρη. Τιμήθηκε με πολλά μετάλλια

Ιστορικό διατήρησης / διαδικασία πρόσκτησης:

Το αρχείο διέσωσε ο νεότερος γιος της οικογένειας Στυλιανός και μετά το θάνατό του περιήλθε στον αδελφό της γυναίκας του Μαρίας, Ιωάννη Αναστασόπουλο ο οποίος το δώρισε στο Ε.Λ.Ι.Α. Πρέπει να σημειωθεί ότι μέρος του υλικού καταστράφηκε στην Κατοχή μαζί με το σπίτι των Πετροπουλάκηδων από τους Γερμανούς.

Περιεχόμενο

Παρουσίαση περιεχομένου:

Το αρχείο περιέχει κυρίως στρατιωτικά έγγραφα (διαταγές, αναφορές, πορίσματα ανακριτικών επιτροπών, εκθέσεις πεπραγμένων, ποικίλο υλικό για τη Σχολή Ευελπίδων), ημερολόγια, αλληλογραφία, αποκόμματα και δημοσιεύματα εφημερίδων, βιογραφικά σημειώματα, χειρόγραφα, σχολικούς ελέγχους κ.ά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ημερολόγια (όπως του Πετρόπουλου για τη δράση της Στρατιάς Ηπείρου στους Βαλκανικούς πολέμους, και το ημερολόγιο του Λεωνίδα Πετροπουλάκη για το Μακεδονικό Αγώνα), η “Έκθεσις πεπραγμένων” του Δημητρίου Πετροπουλάκη, σχετική με τη δράση του 30ου Συντάγματος πεζικού στη Μικρά Ασία, τα στρατιωτικά έγγραφα για τον οπλισμό του στρατού, αλλά και το υλικό που αφορά τη στρατιωτική διοίκηση την περίοδο 1937 - 1938. Υπάρχει επίσης υλικό που αφορά τον σκοπευτικό σύλλογο “Ο Αρης” και τον προσκοπισμό στην Κόρινθο.

Σύστημα ταξινόμησης:

Το αρχειακό υλικό είχε ταξινομηθεί από τον Στυλιανό σε 12 υποφακέλους. Πραγματοποιήθηκε νέα ταξινόμηση, η οποία στηρίζεται στη γενεαλογία των μελών της οικογένειας. Σε ορισμένες περιπτώσεις η παλιά διατηρήθηκε και εντάχθηκε στη νέα. Έγινε εκκαθάριση σε ορισμένα πολλαπλά δακτυλογραφημένα αντίγραφα. Σε κάθε περίπτωση κρατήθηκαν μόνο δύο. Υπάρχει αναλυτικό ευρετήριο.

Συμπληρωματικές πηγές

Ε.Λ.Ι.Α.:

Άλλοι φορείς:

Παρατηρήσεις

Παρατηρήσεις:

- Υλικό από το αρχείο έχει χρησιμοποιηθεί σε δύο δημοσιεύσεις:
 - α) Χρήστος Κωνσταντινόπουλος, Οι Πετροπουλάκηδες της Μάνης (1690 - 1940) και
 - β) Λύντια Τρίχα (εισαγωγή - επιμέλεια), Ημερολόγια και γράμματα από το μέτωπο. Βαλκανικοί πόλεμοι 1912 - 1913. Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1993. Δημοσιεύεται το ημερολόγιο του Πετρόπουλου Παναγιώτου Πετροπουλάκη.
- Στο αρχείο “Βαλκανικών πολέμων” υπάρχουν επιστολές που ανήκουν στον Πετροπουλάκη Ανάργυρο, πρόσωπο που δεν στάθηκε δυνατόν να εξακριβωθεί αν έχει σχέση με την οικογένεια.
- Το αρχείο περιέχει υλικό (κυρίως βιογραφικά σημειώματα, και για άλλα μέλη της οικογένειας (για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. το αναλυτικό ευρετήριο).